

Barne- og likestillingsdepartementet
Att. Arni Hole, Tove Friisø
Akersgt. 59
PB 8036 Dep
0030 Oslo

BARN- OG LIKESTILLINGSDEP	
Arkivkode:	321-00
Dato:	30/6-09
Saksnr:	2009/01465

-008

Stavanger 26. juni 2009

Høringsbrev om Farskapsutvalgets forslag til endringer i barnelovens kapitler om foreldreskap- NOU 2009: 5 Farskap og annen morskap

Jeg viser til høringsbrevet datert 30.03.2009. Vi i GENA har sterke synspunkter på utredningens kapittel 18 både hva gjelder saksbehandling, analyse og konklusjoner i følgende uttalelse:

”Utvalget vurderer om andre nasjonale eller internasjonale aktører enn Rettsmedisinsk institutt bør foreta DNA-analyser i farskapsaker. Det legges til grunn at dagens ordning med Rettsmedisinsk institutt som eneste leverandør av DNA-analyser i farskapsaker fungerer godt, både mht. kvalitet og praktisk gjennomføring, og at det derfor bør foreligge sterke grunner for å forandre på dette”.

Nedenfor vil vi gjøre rede for våre synspunkter, men finner det riktig først kort å omtale vårt eget institutt.

Kort om GENA- Institutt for DNA analyse

GENA er et moderne høykapasitetslaboratorium etablert i 2005 som et supplement til RMI, og den første i Norge med internasjonal kvalitetsgodkjenning for rettsgenetiske analyser til strafferettspleien og i farskaps- og slektskapsanalyser. GENA har siden 2006 levert raske, kvalitetssikrede og rimelige DNA analyser til NAVs kunder. Disse har i hovedsak vært private farskapsaker til eget bruk, men GENA utfører også private, rettslige farskapsanalyser. I tillegg er GENA DNA sakkyndig i norske domstoler, både oppnevnt av domstolen og som sakkyndig vitne for forsvarer. GENA utfører også analyseoppdrag for domstolene og for politiet for ”second opinion” undersøkelser av bevismateriale.

For ordens skyld har GENA ca. 12 % statlig eierskap av SIVA SF og Rogaland Fylkeskommune gjennom Rogaland KunnskapsInvest. GENA har mottatt støtte fra Innovasjon Norge og fra Norges Forskningsråd. GENA underviser i rettsgenetikk ved Universitetet i Stavanger, som er de eneste i Norge som tilbyr eksamenskurs i rettsgenetikk. GENA er et moderne, kvalifisert norsk laboratorium med kompetanse og kapasitet til å utføre raske, kvalitetssikrede DNA-analyser for domstolene og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Innvending til saksbehandlingen

Rettsmedisinsk institutt (RMI) leder for familiegenetikkseksjonen, Margurethe Stenersen, er med i utvalget, den eneste av utvalgets medlemmer som har ”spesiell kompetanse på regelverk om konkurranseutsetting og til å vurdere hvilke organer som vil være best egnet til å

gjennomføre DNA-analyser i farskapssaker". Vi vurderer det som svært uheldig at dagens eneleverandør av farskapsanalyser får være eneste deltager i utvalget med kompetanse innen dette feltet.

Innvending mot oppfattelsen av å være i egenregi

Rettsmedisinsk institutt viser i kapittel 18 til et brev fra Moderniseringsdepartementet datert 7. juli 2005 og til muntlige opplysninger fra BFD om at Universitetet i Oslo faller utenfor regelverkets anvendeslesområde som egenregi. Til opplysning tilbyr RMI private farskaps- og slektsanalyser gjennom sitt selskap "farskap.no". På dette markedet er RMI i direkte konkurranse med GENA. RMI oppgir i kapittel 18 å ha utført totalt 1 515 DNA analyser i 2008 hvorav 815 på oppdrag fra domstol, Arbeids- og velferdsdirektoratet og kvalitetssikringstester. Blant de resterende 700 analysene, vil det også være private analyseoppdrag. Hoveddelen av GENAs oppdrag er private sleksskaps- og farskapsutredninger. Men GENA utfører også oppdrag fra staten, i hovedsak som DNA sakkyndige oppnevnt av domstolen, men får også hasteoppdrag på oppdrag fra politiet. Av Datatilsynet oppfattes både RMI og GENA som databehandlere, ikke som behandlingsansvarlige, og hvor laboratoriene ikke eier verken prøvene eller resultatene. Begge laboratoriene underlegges de samme strenge krav til oppbevaring og registrering av data.

Innvendiger til konklusjoner om analysen

Det hevdes for eksempel at "det er grunn til å tro at en annen privat leverandør i Norge vil kunne utføre analysene til noe lavere kostnad, mens leverandører i andre land vil kunne tilby analyser til ytterligere redusert kostnad". GENA tilbyr rettsgenetiske tjenester med internasjonale betingelser og standarder. Her ville det nok vært nyttig at komiteen medlemmer hadde vært informert om at GENA faktisk hadde det aller laveste tilbud av alle konkurrentene da Utlendingsdirektoratet la sine prøver ut på internasjonalt anbud i fjor høst. Det er enda mere interessant at det ikke var snakk om noe lavere kostnad men vesentlig lavere kostnad i forhold til samtlige andre tilbydere, der i blant RMI. Til sammenligning med de tall som RMI oppgir i NOU rapporten, er GENA 50 % rimeligere.

"Alle analyser (i RMI) som utføres og alle sakkyndige vurderinger er akkreditert etter ISO 17025 standard." Denne standarden er ny for RMI, som i alle år frem til 2008 altså har levert analysetjenester som ikke var underlagt ekstern kvalitetssikring. ISO 17025 standarden ble anbefalt av EUs ministerråd allerede i 1992 for sine medlemsland. Senere gjøres det et poeng av at det er "-- **særlig behov for et strengt kvalitetskrav ved gjennomføring** osv--" Da det ikke nevnes at det finnes andre norske tilbydere som tilfredstiller disse kravene, gis det et inntrykk av det motsatte

RMI sies å ha **gjennomsnittlig behandlingstid på sju virkedager i ordinære farskapssaker**. Er dette korrekt? NAV kunder hos GENA opplyser om månedslange ventetider hos RMI. Og videre -- " det er ikke grunn til å tro at andre vil kunne gjennomføre analyser på vesentlig kortere tid."

Tilbakemeldinger fra førstelinjepersoner i NAV er at de er svært fornøyd med GENAs raske og tilgjengelige tjenester, hvor deres klienter i snitt får svarrapporten tilsendt innen 5 dager. I motsatt fall er oppfattelsen av saksbehandlingstider ved Rettsmedisinsk institutt (RMI) at disse er på flere måneder. Vi kan vise til en privat, rettslig farskapssak hos GENA hvor oppsøkende mor og barn hadde ventet i 1,5 år på svar fra RMI i tilfellet med mulig barnefar boende i Storbritannia, en sak som hos GENA tok 2 uker. Raske, nøyaktige analyser gir NAV

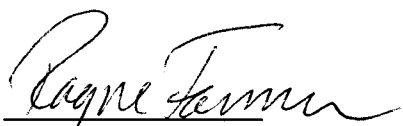
mulighet for rask saksbehandling for derigjennom ikke å påføre en merbelastning for de involverte. Raske, rimelige og kvalitetssikrede DNA tjenester må være hovedformålet for NAV. Kommunenes barneverntjenester er også brukere av GENA. Våre kundeundersøkelser og tilbakemeldinger er at GENA er er udelt positive i hht til service, kvalitet og leveringstid.

Det sies også at det "-- i Norge i de senere årene blitt etablert flere private laboratorier som kan tilby DNA-analyser". Hvilke laboratorier er dette? Akkrediterte rettsgenetiske analyser er en spesialkompetansen kun to laboratorier i Norge har, og det er kun GENA som tilbyr rettsgenetiske analysetjenester i Norge i tillegg til RMI. Det er villedende dersom det her skal gjøres inntrykk av at slike analyser tilbys av flere privat selskaper i Norge. Av listen til høringsbrevet er da heller ikke andre, private laboratorier listet.

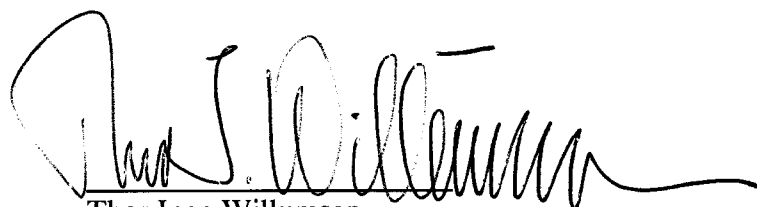
Innvendinger til konklusjonen om at "Både praktiske og økonomiske hensyn synes å tale for at kun en leverandør bør benyttes" synes tatt ut av luften. Skulle det bli stående vil RMI fullstendig monopolisere de offentlige analysene. Trolig vil også UDI måtte endre sine prosedyrer. Samlet vil dette representere et stort tilbakeskritt mht offentlig effektivitet, og harmonerer ikke med Konkurranselovens §1.

I Forskrift om offentlige anskaffelser fra 2006 nr 402 med hjemmel i LOV-1999-07-16-69-§11 står det i §1-1 at forskriften skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Forskriften skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor intergritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Så lenge det finnes fullverdige norske alternativer som kan levere høykvalitets tjenester til en lavere pris, med kortere leveringstid og til minst samme kvalitet som RMI er det vår oppfatning at det vil være uhensiktsmessig så vel som formålsstridig å opprettholde RMIs analysemonopol på DNA tester til NAV.

Ragné Farnen, dr. philos
Daglig leder

Thor Inge Willumsen
Styreformann